

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СТРУЧНИ ЛИСТ ЗА ПОЛИЦИЈУ БЕЗБЕДНОСТИ И АДМИНИСТРАЦИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ И ОПШТИНСКИХ ВЛАСТИ

УРЕЂУЈЕ ОДБОР МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

Народу Српском

Ноћас су погинули Краљ Александар и Краљица Драга.

У овом озбиљном и судбоносном тренутку, пријатељи земље и народа споразумели су се и образовали владу.

Објављујући ово српском народу, влада је уверена да ће се народ искупити око ње, и помоћи јој да се свуда у земљи одржи ред и безбедност.

Влада проглашава да од данас ступа у важност Устав од 6. априла 1901. године са законима који су важили до 25. марта ове године.

Народно Представништво распуштено Прокламацијом од 24. марта ове год., сазива се у Београд, за 2. јуни ове године.

29. Маја 1903 год.
у Београду.

Председник Министарског Савета,

Ј. Ђ. Авакумовић с. р.

Министар Спољних Послова,

Љуб. Каљевић с. р.

*Министар Војни,
генерал,*

Јов. Атанацковић с. р.

Министар Народне Привреде,

Ђорђе А. Генчић с. р.

*Министар Грађевина,
инженер,*

Алекс. Машин с. р.

Министар Унутрашњих Дела,

Стој. М. Протић с. р.

Министар Правде,

Љубомир Живковић с. р.

Министар Просвете и Црквених Послова,

Љуб. Стојановић с. р.

Министар Финансија,

Др. В. С. Вељковић с. р.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Влада Краљевине Србије, на предлог Министра унутрашњих дела поставља: за вршиоца дужности управника вароши Београда, Богдана Дамјановића, пешачког пуковника.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, ПМ 12069 29. маја 1903. год. у Београду.

Влада Краљевине Србије, на предлог Министра унутрашњих дела, а на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, — решава:

да се Божа Маршићанин, управник прве класе управе вароши Београда, стави у стање покоја, с пензијом, која му припада по годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, ПМ 12068, 29. маја 1903. год. у Београду.

Влада Краљевине Србије, на предлог Министра унутрашњих дела решава:

да се Јован С. Миловановић, инспектор прве класе министарства унутрашњих дела, на основу §. 70. закона о чиновницима грађанског реда, — стави у стање покоја, с пензијом, која му припада по годинама службе.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, ПМ 12072 29. маја 1903. год. у Београду.

Влада Краљевине Србије добила је од свију окружних начелника и команданта дивизија извештаје, да је Народу објављена Прокламација Њена од 29. овог месеца, и да у целој земљи влада потпун ред и поредак.

Из канцеларије Министарства унутрашњих дела, ПМ 12070 29. маја, 1903. год. у Београду.

СТРУЧНИ И НАУЧНИ ДЕО

Фалсификовање уметничких ствари

Дешава се да уметник без икакве рђаве намере, само да би показао своју вештину у репродуковању, начини какву ствар, која доцније услед непажње пређе као права у приватне или јавне збирке. Тада ту имамо нехотичан фалсификат, који је много теже открити но намеран. Тако познат је један овакав случај:

Пре неких двадесет година живео је у Елбефу неки Едмон Ланон, велики скупљач руанских фајанса. Он је имао уметничког дара и у доколици бавио се репродуковањем комада, које је имао; оне комаде, који су му испадали за руком, поклањао је својим пријатељима, али никад није прегретао да је то рад његових руку. Он је највише уживао у томе да старе, готово избледеле руанске комаде украшава арабескама, грбовима итд. Тако маскирани комади печени су по други пут у пећи. Кад

је умро Едмонд Ланон, његов мали музеј прешао је у руке његова брата Едвара Ланона, који га је по том кад је хтео умрети завештао уз капитал од 100.000 франака вароши Лувијеру под погодбом да се достојно инсталира. У том музеју ће се, без сумње, наћи и сад неколико творевина Едмонда Ланона, као знамените специје шарених руанских фајанса. Тако је једна шала Едмонда Ланона већ ушла у област недопуштенога: њему беше пало на ум, да удари марку некадање сенклудске порцеланске мануфактуре на један стари, сасвим избледели тањир, који је по том снабдео дивним плавим руанским украсом. Тај тањир је кроз разне руке доспео у музеј порцеланске мануфактуре у Севру. Ту је он задао великих мука ваљаном и врло искусном чувару музеја Риокреу. Риокре није никако могао да буде на чисто, како је то било могућно да буде сенклудска марка на тањиру, који је имао руански стил. Напослетку је загонетка решена, откривен је Ланонов комедијашлук. Од тада се фајансе из Ланонове збирке увек примају с највећом резервом.

Мени су познати случајеви, у којима су одлични познаваоци обманути на тај начин, што су пред њих изнети објекти, на којима су прави и лажни елементи били тако измешани, да се нису могли разликовати. На име то се дешава код предмета, који морају бити у паровима, као канделабри, зидни свећњаци, итд. На пример један трговац има прави свећњак у стилу Луја XV, за који му дају 500 франака. Кад би он имао парњак, онда би за њих два добио можда 5000 франака. Шта ради он? Поручи у којој француској фабрици други, који се по угледу на његов потпуно слично изради. Али тиме не би било могућно завести познаваоца. Тада се оба та свећњака раставе те се поново састављају, и то тако да се поједини делови измешају, да сваки свећњак буде састављен из правих и лажних парчади. Најбоље око, најизвежбаније искуство не могу одолети тој превари. Лично ја био сам жртва једног таквог фалсификата и не стидим се да то признам. И с намештајем се врше такве исте преваре, и просто је немогућно открити их, ако се не растави цео комад. На једном старом сандуку, с којим сам имао рђавих искустава, били су стубови, који су украшавали предњу страну, састављени на тако вештачки начин из старих и нових комада, да бих их још и дан данас сматрао за праве, да ме један пређашњи сопственик тог парчета није очигледно уверио о мојој заблуди.

Све вештине, сва знања, сви напретци технике стоје у служби фалсификовања. Галванопластика је моћна помагачица за фалсификовање старих медаља, новаца и оружја. Фотографија иде на руку фалсификатору, да с мало трошка и труда узму тачну слику комада, који хоће да копирају. Хемија даје све смесе, којим се на чаролијски начин изнесу сви тонови платине на новим металним површинама и мрамору да изглед старине.

Да је фалсификовање међународно, јасан су доказ прилике у данашњем Алжиру и Тунису. Кабили продају у вароши Алжиру тобожње брдске кристале, које веле да су нашли на највећим висовима Атласа. У

истини то су све ствари које су изливене од стакла а које су се у Оверњу фабрикују за посетиоце бање као спомен на то место. Оријенталски сребрни накити, који се израђују у форцхајмским фабрикама у великој војводини Бадену, налазе лаковерне купце међу туристима у Алжиру. Асперогрије, које у мошејама служе за мномирисне ексенције, имају на себи марке француских и талијанских фабрика. На свима светским изложбама врве арапски и кабилски трговци, који с бурнусом и фесом на глави, продају европске тричарије по скупе паре.

Али није главна ствар фалсификовати, већ фалсификовано и продати. Познато је да је многим љубитељима уметности највећа радост, „да пронађу.“ На томе оснива свој план трговац, који је свакад добар психолог. Припреме за тај циљ најразличније су. Многи глумац могао би ту да се чему научи. Најоригиналнији је начин преваре, што се врши у печеним земљаним рељефима, који се фабрикују у Италији у стилу Луке дела Робиа, а који су у осталом врло лепа. Пошто је талијанска влада забранила изношење из земље онај остатак Робијевих дела, може се замислити да је све оно, што се нуди странцима, фалсификат. Понеки сопственици старих кућа у извесним варошима Тоскане удесили су на лицу своје зграде једно место, које украсе једним лепим шареним земљаним медаљоном, који је претходно окупан у прабини, да би добио изглед на старину. Посредник доведе странца пред ту кућу. Сасвим случајно прича он, да је тај племић, чија је та кућа и који је пореклом из једне од најславнијих породица старе републике, у тешкој новчаној неприлици, да му је једина драгоценост онај Робијев медаљон. Странац пада у клопку. Он нуди цену, коју сматра за скромну али која на његово радосно запрепашћење буде примљена после мањег опирања. Он нуди ту цену само за то што сам види барелеф у зиду. Он мора бити прави; гледа лично, како се прислањају мердевине, како племић, слика пропаде величине, с тугом посматра како му односе последње парче старог сјаја. Радосно преноси странац свој плен са свима могућим мерама предострожности преко границе, испуњен страхом, да ће талијанска полиција још у последњем тренутку спречити изношење скупоценог уметничког дела. Али после неколико недеља краси зид нов медаљон од Робија, и комедија почиње изнова.

Честити нормандски и бретањски сељаци су лети доста пута сарадници таквих трговаца. Репродуковани комади старих руанских уметника тако се вешто наместе на лицу сељачке куће, да морају одмах пасти у очи Паризлијама, који су лети дошли у поље и који траже „праве“ комаде. Трговац обећа сељаку 20 процената од продајне цене и научи га једну малу лекцију, коју сељак научи на изузет као какав глумац. Између странца и сељака одиграва се сад овакав приказ. Паризлија, који себе сматра за врло превињена а сељака за врло наивна, употреби жовијалан тон, обавештава се брижљиво за сељачку жену, децу и стоку а по том немарно изговори ове речи:

(Свршиће се)

ПОУЧНО ЗАБАВНИ ДЕО

Пепенела

— Hugues le Roux —

Било је дивно летње вече. Можда су мириси од „frutti di mare“, нагомилани дуж обале, после овог топлог дана били и сувише јаки. Али тешко је замислити Напуљ без тих мириса од мора, извесних колача, загорела уља и цвећа. Мајке, које су попређане седеле на обали, извезбаним прстима бискаху по кудравој коси своје деце; девојчице, које би иначе свуда већ биле у годинама стидљивости, тумараху сасвим гола у треперавој светлости фењера. Та усталасана светина понашала се некако чудно; смејући се подругљиво и музикално.

Ми смо ручали у једној од оних малих гостионица, које се пружају дуж Санта Луције и о којима би се одиста могло рећи, да у мору перу своје ноге.

Везув се димио онолико колико треба да сачува свој живи облик старог бога. Час по зажарила би му се глава као у бенгалској ватри, и тада би се из груди светине, која је врвела по мраку, отргло задовољно: Ах! Келнери, који су нас служили, окретаху главе као да је то за њих некакав нов приказ; свирачи, који између мора и наших столова свираху и певаху, ударали су у њиховој лиричној строфи у виши глас, као да су хтели да призову Вулкана.

Ручасмо заједно са познатим напуљским адвокатом сињор Рикардом С.... То беше и књижевно образован човек и психолог. Ту нема улице нити уличице, у којима он не би имао својих клијената. Он беше бранилац лепих убода ножем и разбијених глава. Боже ме сачувај, да хоћу да кажем да је припадао „Камори“, али сваки би се кладио да је тако. Он може да шета дању и ноћу по најопаснијим крајевима Напуља или између усамљених летњиковца на Посилипу, па да не страхује за своју кесу или за свој живот.

Адвокат је баш хтео да нам са веома лепом локалном интонацијом рецитије Бакокове стихове о напуљским просјацима, када нам један свирач на гитару, којим је пратио своје певање, пружи своју шкољку, у којој беше више бакарних но сребрних новаца.

Ја пружих руку да му штогод спустим у шкољку. Али мој пријатељ адвокат ухвати ме за руку и рече:

— Не дајте томе човеку ништа!

И он му у мештанском дијалекту рече неколико речи, које ја не могах разумети. Свирач се трже. Погледа адвоката у лице, а за тим, као да се очас сетио нешто, окрену се нагло без и једне речи и несташе га између леандара, који раздвајаху нашу терасу од терасе суседне каване.

— Шта то учинисте? упитах свога пријатеља. Какав је ово народ, то вас може стати главе.

Адвокат ми одговори с набраним челом:

— Овај нитков је узрок, што је једна девојка, коју сам ја бранио, осуђена на десет година робије. Али једнога дана она

ће изаћи, и ја онда не бих дао за коју, тога свирача ни тих десет пара, што му их ви хтедoste спустити у шкољку. Вече беше и сувише дивно, те нисмо могли ни помишљати на то, да се враћамо у варош и идемо у које позориште. С тога позвах пријатеља, да нам исприча авантуру тога свирача и осуђене девојке.

— Али пре свега реците нам, пријатељу, је ли та ваша штићеница лепа?... Ја одмах живље слушам приче, ако ми се рекне, да јунакиња у тој причи већ шупштањем своје хаљине изазива пожуде.

Адвокат одговори:

— Како ко. Волите ли ви тип наших напуљских девојака?... Ову круну од врране косе, која заоквирује класичну главу?... Оне очи, из којих светли љубавни пламен, онај струк, коме не треба корзет, те да девојка на очи изгледа бујнија... Ако вам се све то допада, онда би сте ви зацело окренули главу за Пепенелом, кад би она прошла покрај вас.

И она је врло добро знала какав утисак изазива код мушких. Не би она оборила очи, кад би мимопролазили живахним речима изражавали колико јој се диве. Она је била верна том човеку, који је мало час подносио вам шкољку, не из страха, већ из љубави. Та да је хтела, могла је да га положи преко колена, па да... Али женске су чудне у свом јогунству.

Становала је са својим љубавником на доњем пристаништу у правом гнезду морског паука, са зеленим зидовима, блатњавим дворништем, где беше вазда локава пуних отровних мијазми, где смрдљива вода отицаше кроз разбијене оловне цеви; но на свом прозору она је ипак имала неколико саксија цвећа, а у соби, у којој су живели, налажаху она и човек, који је љубљаше, све што се на овом свету може срећом назвати.

Али наступи нешто што им поквари њихову срећу. Један полицијски стражар смртно се заљуби у Пепенелу. То беше мален, једак човек, који је јако волео чисто рубље и одећу. Пепенела и њезин љубавник понекад би се гласно споречкали. Полицајак се надао, да ће једнога дана уграбити прилику и постати њен љубавник; али је видео, да му то неће лако испасти за руком. Почео је да уходи љубавнике, јер је био уверен, да ће једно друго морати преварити. Најпосле је пронашао да је гитариста неверан Пепенели, те се потрудио да с помоћу њезине љубоморе дође до свог циља.

Једно вече, кад је сигурно знао, да ће неверна свирача затећи у гнезду своје нове љубазнице, он је потражио Пепенелу и рекао јој:

— Твој те драган вара.... Ја ћу ти то доказати и осветити те, ако хоћеш. Ми ћемо га ради неке старе маленкости, за коју ја знам, стрпати у затвор.... А што се тиче твоје супарнице, то ти сам сврши с њом. Али — мораш ми се заклети, да ћеш ми још вечерас поклонити своју љубав, коју си ми до сад свакад одбијали.

— Заклињем се, одговори Пепенела.... А сад напред!

(Свршиће се)

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ТРАЖИ СЕ

Милорад Радовановић из Власине, среза Масуричког, окр. Врањског, шегрт код Василија Марковића, 20. априла отумарао је незнано где и до данас није се вратио. Милорад има 15 год. омален, очију плавих, носа правилног, обрва смеђих, особених знакова, нема; одело му је поцепано, ношња му је као и код осталих дунђера из Власине. Моле се све полицијске власти да Милорада живо потраже, и нађенога упуте начелству среза Расинског, с позивом на Бр. 9701, УБр. 16577.

ПОТЕРЕ

Угрен Димитријевић, скитница, који је пре 2—3 године прешао из Турске у Србију, извршио је два разбојништва и убиство 13. ов. м. исти је побегао испред спроводника. Угрен је развијен, висок, крупан, очију зелених, косе плаве, бркова малих риђих, браду брија, на врату с десне стране има првени природни знак јајастог облика, дужине 2—3 а ширине 1—2 см. Моле се све полицијске власти, да Угрена живо потраже и нађеног спроведу начелству среском у Рашку, с позивом на Бр. 5740 УБр. 16303.

Младен Петровић, из Моштанице и **Вучко Михајловић**, из Ореовца, били су раденици у државној планини „Буковику“ по они одговарају код начелника среза рашанског, за кријумчарење дувана. Како се именовани нису ни до данас могли пронаћи, то се моле полицијске власти да их живо потраже, и у случају проналазка извести начелника ср. Рашанског, с позивом на Бр. 4543, 4544., УБр. 17163.

Оглашени за хајдуке, Начелство округа пожаревачког, објавом својом од 29. априла 1903 год. Бр. 6529, која је у 101 броју Српских Новина од 7. маја ов. год. а на основу члана 2 закона о хватању и утамањивању хајдука, позвати су Сима Мл. Материновић, и Илија Гичуловић из Сиге у ср. хомољском, који су се од власти одметнули, да се у року од 15 дана сами власти предаду, али они то до остављеног рока нису учинили, усмел чега их је начелство решењем својим од 23. ов. м. огласило за хајдуке. С тим да је од данас слободно сваком убити их.

Лични опис њихов налази се у полицијском гласнику Бр. 18, од 9. маја ов. год.

Ђорђе и Мијаило Марковић, цигани из Ђуприје, оптужени су што су Јануара ов. год. из појате Алексе Пеливановића из Параћина, извршили крађу кокошака, а Мијаило још и то што је 6. марта ове године, украо два брва свиња Николи Стевановићу из Г. Радове, Мијаило је по извештају начелника ср. параћинског утекао кроз димњак начелства а Ђорђе се није могао ни до данас пронаћи, оба су отумарала незнано где. Ђорђе има 28 год., ожењен је; Мијаило је стар 25 год., ожењен. Моле се све полицијске власти а општинским се наређује да напред именоване живо потраже и нађене спроведу првостепеном ђупријском суду, с позивом на Бр. 10496. (УБр. 17594).

Чедомир Нешић, из Параћина, окривљен је што је ноћу 16. и 17. марта ове године на опасан начин извршио крађу ствари Николи

Јоцићу, абацији, по извршеној крађи побегао је незнано где. Моле се све полицијске власти, а општинским се наређује да Чедомира живо потраже и нађеног спроведу првостепеном суду ђуприском, с позивом на Бр. 10495, УБр. 17595.

Непознати крадљивац, ноћу између 24. и 25. ов. м. око 9 часова, обио је катанац на вратима колебе Томе Мићановића, аласа, која се налази у бари Венецији, близу Савске обале, и из исте украо двоје нових белих гађа, две нове кошуље, једна јегерова а друга од шареног платна, два прслука, једне половне жуте панталоне, све у вредности 30 динара. Моле се све полицијске власти, да крадљивца и покрађу живо потраже, и нађене спроведу кварту Савмаалском Управе града Београда с позивом на Бр. 5170.

Мустафа Крхатлић, који има још два презимена: *Салиховић* и *Хаџисалиходџић*, родом из Д. Тузле у Босни, стар 35 година, вере мухамеданске, нежењен, по занату берберин, — притворен је у Д. Тузли због извршених опасних крађа. Како је Мустафа читав низ година провео по свету ван свога завичаја, као у Солуну,

Смирни, Бруси, Цариграду, Ђустендилу, Софији, и Београду, то се сумња да исти не припада каквој међународној доповској компанији. Он је на испиту код тузлацке истражне власти између осталог изјавио: да је пролетос неко време био у Београду и овде са извесним лицем радио у компанији неки трговачки посао.

На молбу ова. аустро-угарског консулата. Управа града Београда моли свакога да ако што зна о овоме Мустафи достави како би се сазнало: је ли он био и у ком другом месту наше отаџбине, шта је радио, овде а шта у

другом месту, с ким се дружио и да ли је још коме што учинио. Лица у унутрашњости ако би што имали да доставе нека то учине код своје месне власти које ће о томе одмах известити Управу града Београда с позивом на Бр. 17558

Михајло Мичинај, будимпештански син поштански кочијаш, стар 31 год., из Апоштата у Угарској украо је 3. јуна ове године п. н. око 1/2 9 часова у вече једну касету, која је 40 см. дугачка, 22 см. широка и 22 см. висока, и 24 кгр. тешка, и побегао је незнано где. У касети овој налазило се: 23 комада новчаница по 1000 круна; 334 комада новчаница по 100 круна, 170 комада новчаница по 50 круна, 70 комада по 20 круна, 300 комада

новчаница по 10 круна, 200 сребрњака по 5 круна; 500 сребрњака по 1 фор. и 800 сребрњака по 1 круну. Мијаило је средњег стаса, дежмекаст лица округла, образа првених, косе и бркова плавих; нема нокта на средњем прсту десне руке. Кад говори добија на образима јагодиче. На молбу Будим-пештанске полиције која верује у могућност да је Михаило у Србију

пребегло и која одређује велику награду. — Слика је његова од пре 15 година. Моле се све полицијске власти у земљи да Михајла живо потраже и нађеног спроведу Управи града Београда, с позивом на Бр. 17557.

КРИМИНАЛНЕ БЕЛЕШКЕ И ДОГАЂАЈИ У ЗЕМЉИ

17. Маја у подне, Јања Ђорђевић, из Гавица, среза пољаничког, округа врањског, убио је из пушке Милоша Милековића, онд. и побегао. Узрок је убијству непознат. Истрага је предузета.

18. Маја око 10 часова у вече, посвађају се Милосав Остојић и Радомир Гавриловић, тежаци из Брајковића, у срезу црногорском округу ужичком, браћа по мајци, и у тој свађи Милосав повреди Радомира, а овај убије Милосава из пушке. Кривац дело признаје и налази се у рукама власти.

19. Маја пре подне око 9 сати извршио је над собом самоубијство, револвером, Мијаило Сарвановић, коњички капетан, благајник III, коњ. пука. Дело је извршило у своме стану, услед нађених неправилности у рачунима касе са којом је руковао.

19. Маја око 4 часа по подне, погинула је од грома дванајесто-годишња кћер Стојана Максимовића, из Недељина, среза јадранског.

16. Маја, случајно се удавила у једном потоку Гвозденија кћи (дете) Драгутина Марковића, из Губеревца, округа крагујевачког, идући кући за мајком, а враћајући се из поља са рада. Леш Гвозденијин нађен је и сахрањен.

12. Маја, Светозар Стојановић, из Камене, среза власотиначког, округа врањског, мајстор дунђерски, који је радио у Вођу, среза смедеревског, отишао је за Смедерево, да узме лекове, јер га је била ухватила грозница, па се више натраг није вратио, и све до 18. маја о њему се није ништа знало, а тога дана, његов леш изабацио је дунав, на суво, код града смедеревског. Секцијом извршеном нису нађени никакви трагови насилног лишења живота, и по свему се чени, да је се сам удавио, или нехотимично, ако се хтео умити на дунаву од ватре грозничке. Утврђено је, да је у Смедерево долазио.

17. Маја, Спира Л. Стевановић, из В. Грабовице, среза власотиначког, округа Врањског, убо је ножем своју жену Катарину. Од тих повреда она је 20 маја умрла. Кривац је у рукама власти и дело признаје.

20. Маја, око подне, обесио се у својој штали, Мијаило Милутиновић, из Винораче, среза беличког, округа моравског. Узрок је самоубијству, његова дуготрајна болест.

1. Маја, упаљена је ситна шума букова, села „Дубнице“ среза пчињског, на месту код „Јавинске ливаде“ у просгору 2000 квадратни метара, која је од стране пограничних стражара и сељана села Дубнице угашена. Ту су у близини деца чувала стоку на се сумња, да су они ову паљевину произвели. Штета по извештају суда општине Дубничке у округу врањском износи 200 динара. Истрага се води.

Садржај: I. Прокламација. — II. Службени део. — III. Стручни и научни део: 1) Паљевине — IV. Поучно забавни део: 1) Пенепела. — V. Службене објаве: 1) Тражи се; 2) Потерс; 3) Криминалне белешке и догађаји у земљи.